

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés	egész évre	12 korona.	Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.	Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.
	fél évre	6 "		
	negyed évre	3 "		
Egyes szám ára 12 fillér.			Hirdetés ára ☐ centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül. Nyitlér sora 40 fillér.	

Szemle.

Apponyi azt mondta, hogy a magyar szolgálati nyelv utban van. A közös hadügyminiszter pedig meghazudtolta Apponyi Albertet. Ugy filonon, amint ilyen előkelő állású kollegák meg szokták egymást hazudolni, de igen határozottan. Azt mondta Schönauich, hogy Apponyi kijelentéséért, a mely szerint a magyar szolgálati nyelv utban van, nem vállal felelősséget. Ez azt jelenti, hogy a szolgálati nyelv nincs utban; sőt többet jelent, azt, hogy nem is lesz utban. Se ma, se holnap, se holnap után. Ausztria nem teljesíti a magyar nemzetnek ezt a jogos követelését. Egy szóval, a magyar szolgálati nyelv nincs utban.

Ugron Pesten azt mondta, hogy Aehrenthal számár. Bécsben viszont azt mondta, hogy Pesten nem mondta. Csak dörmögte. Mert az elvénhedt oroszlanok nem ordítanak, csak dörmögnek. Wekerle tudomásul vette a dörmögést, Aehrenthal is beírta a magyarazattal, mert különben meg kellett volna verekednie Ugronnal. És Aehrenthal úgy vette, hogy: inkább nem. A függetlenségi párton azonban vannak még jó gyomru emberek, a kik ezt a szereplést nem tudják szó nélkül elnevezni. S így a Royal-klubban csendesen azon tapakodtak, hogyan lehetne el-távolítani Ugront, aki ha dörmög, legalább a maga szakállára dörmögjön...

A különböző politikai lapok most élénken tárgyalják azt a kérdést, hogy dr. Csernoch János néppárti orsz. képviselő, miután esanádi rom. kath. püspökké nevezetett ki, marad-e orsz. képviselő? A kérdést néppárti oldalról ily világitásba állítják: Csernoch nem állami tisztviselő, mert igaz, hogy a király nevezte ki, de nem állami javadalmas, hanem az egyháztól kapja a javadalmát. Ennelfogva ha főrendiházi tagsági jogával élni nem akar, képviselő maradhat. És foly a modern „investitura-harcz” a lapok hasábjain. A néppárti fufang pedig abban van, hogy a magyar főpapi javak állami tulajdonjogát már előre tagadva, e felfogás számára kívánna már most preczedentst alkotni, hogy annál könnyebben menjen majd e vagyon tulajdonjogának átjatszása a kath. egyház, illetőleg — ha püspökök megengedik — a kath. autonómia számára. Hej, tudnak ezek ám banni a jesusita fegyverekkel! Kiváncsiak vagyunk: politikusaink atlátnak-e a szítán, vagy már előre megadják magukat kegyelemre — a néppártnak?

gárság józanabb része úgy látszik belátta azt, hogy a lármás szájszórás még nem elegendő eszközök arra, hogy egy város érdekeit önzetlenül szolgálják. Midőn üdvözöljük a kipróbált régi gárda megválasztott tagjait, egyuttal figyelmeztetjük a kibukottakat és köztük első sorban a főmatadort, hogy szolgáljon vigasztalásul nekik az a tudat, hogy ők ezt érdemeik után csakugyan megérdemelték. Most már reméljük tisztázva lesznek egyes dolgok s lehull a lepel a pénzügyi bizottság munkálkodásáról. Fenyegedezésük, erőlködésük úgy látszik kárba vesztett dolog volt.

Annak az embernek, ki Abrudbánya közéletében évek óta csak a torzsalkodás és viszály magvát hinti szét, aki másnak mindig csak a kárát okozta, a ki a nemzetiségi kérdést nálunk is aktuálissá akarta tenni, annak az embernek megszólalt már az ítelet trombitája, s a feleletől kiereszkolt tekintélye nap-nap után fogy, mint a hold, de a míg ennek visszatér a fénye és ereje, annak többé nem lesz kikelet. Beláthatja azt, hogy a polgárság sem nem vak, sem nem buta s kezd atlátni azon a szítán, melyen a rostálaskor a vezér főnnakadt.

Szeget-szeggel! Mert a politika nem az a tér, a hol az annyiszor kővel dobálódzót kenyérrel dobják vissza. Az is a rendje! Ki mit keres kapja meg. A vezér bizony sziklakat kapott, alig hogy kibukott a vármegyei bizottsági tagok sorából, kibukott városunknál minden bizottságból. Alkonyodik. A polgárság bizalma méltó embereket

Szeget-szeggel.

Abrudbánya, 1908. február hó 6.

Városunknál a bizottsági tagok választása a múlt héten volt meg. Örömmel konstatalhatjuk, hogy jelen alkalommal azok az emberek kerültek be, kik szívükön és nem szájukon hordozzák városunk érdekeit. A pol-

TÁRCSA.

Zebernik asszonya.

Elbeszélő költenény. Írta: Tolvay Géza.
— A „Közérdek” eredeti tárczája. — (4. folytatás.)

Leóna bújja.

„Feje alól kóleszt ő ellopta vala”...

Büszkén állott Zebernik vár,
A hegytető koronája,
Völgy öléből kiesiny házak,
Álmélkodva néztek rája;
De míg lenn a kis tanyáknak
Vigan játszik apró népe,
Fenn sóhajva, szomorúan
Jár a várúr felesége.
Bús miként az árva gerle:
Oh miért is nincsen szárnya,
— Így sóhajtoz — hogy urához
Gyorsröpülve oda szállna.
Ki-kihajlik ablakából,
Ki-kihajol egy nap százszor
És hiába várja — nézi
Nem jön ura és vitézi,
Pedig látná ablakából...
Hirnök sem jön, egy jött még csak
A győzelmes torna hírrel
És azóta egyre várja
Könnyes szemmel, vágó szívvel.
Egyre várja és hiába,
Bár a napok jönnek, szállnak,
S ott találja hajnal, este
Nyilatában ablakának...

... És sáppadoz szép Leóna
Areza pírját veszi egyre
Tiszta lelke, galamb lelke
Bűg, vergődik szárnya-szégve:
„En Teremtőm, tán baj érte?!
Talán megsebesült harezon,
Meg is ölték! — és zokogva
Imatkozik szegény asszony.
És ez így megy napról-napra,
Csak ül tornya ablakában,
S minden dolgát abba hagyva
Egyre búsong — bús magában.

Nem sima az élet útja,
Nem egyedül jár a bánat,
Nagy bűját, új baj tetézi,
Zebernik vár asszonyának.
Mig ülöngött a toronyban,
Mig szeme az útra néze:
Egy napon — jaj! — szökevény lett,
Otthagya belső oseléde.
Elszökött a gonosz lélek,
S vele tűnt sok drága jószág:
Gyöngy, kösönttyű, nácsfa, fültű,
S mi még Isten tudja sorját.
És nagyobb lesz kebelében
— Ha nagyobb lehet — a bánat,
Kincsek miatt von az dóre,
De velük gyűrtje s tóre
Is elveszett jó urának.

Oda van a gyűrű s penge,
— Ki ad vigaszt bánatára! —
Jegyajándok, drága emlék
Ezer üdv tapad hozzája.
Mint őrizte, mint takarta,
Zár alá volt rejtve mindég!...
És leroskad bűgva-sírva:
„Uram sem jó többé vissza,
Hogy oda az édes emlék”!...

Lovasokat küld majd széjjel,
S biztat fényes jutalommal:
„A ki töröm s gyűrűm hozza
Kincset adok — mond — halommal
És szabad lesz, hogyha jobbjá,
Várnagy, hogyha nemes ember!”
S megy a szolga, megy a várnép
Útra kelni egyse restel.
Visszatérnek aztán rendre
Napok mulva, hetek mulva
Hej, de nyomra sem találtak
S Zebernik vár asszonyának
Napról-napra nő a bújja.
Nő a bújja napról-napra,
Alig bírja már a terhet,
Nő a bánat és alatta
Megtörök a károsu termet,
Kihal szeme ragyogása,
Könnyre fátlyat borít rája,
S reményvesztve, roskadozva
Mégis felmegy a toronyba,
S szerelmesét várja... várja...

ért s ezektől az emberektől elvárjuk azt, hogy városunknál rendet teremtsenek s pótdát s egyebet ne emeljenek. A volt vezér pedig irhat magáról nekrológot.

- a -

A történelem ismétlődik. 1849-ben az oláh tábori tribunál szavukát adták az enyediéknél, hogy városukat nem fogják bántani. Vezérük azonban a hírhedt Axentye, felmentette a dött szavuk alól a tribunokat s a védtelen város polgárait áldozatul estek jóhiszeműségüknek. De Axentye nem volt magyar ember. Nem is lehet az magyar vér, aki azt hirdeti, hogy az adott szót nem kell megtartani.

A tüdővész.

A tüdővész, más néven: sorvadás, szárazbetegség, mellbetegség, hektika, — miként más országokban, úgy minálunk is — a népet leginkább pusztító kórság napjainkban.

Több emberéletet veszít el évente, mind a skarlát, vörös himlő, tifusz, rocsoló torokgyulladás, hólyagos himlő, belhurut s meg egy egész sereg más öldöklő betegség együttvéve. Magyarországon egy évben hetvenezernél nagyobb a sorvadásban elhaltak száma s körülbelül félmilliónyi fia e hazának s nyilódik benne állandóan.

Ez ellen a betegség ellen sikra is száll manapság az egész földkerekség népe. Mindentűn, a hol a művelődés az emberek józan belátását fölkelte, a hol a nagy bajt felismerni tudják, a hatóságok és a nép összessége, a társadalom, vállvetve küzdenek ma már a tüdővész kórja ellen.

A küzdes egyik módja a nép felvilágosítása a bajról.

II.

Erre a kérdésre az orvosok könnyen meg tudják adni a választ.

A tüdővész nem más, mint az ugynevezett gümőkórnak a tüdőre szállott formája.

A gümőkór, latin néven tuberkulózis, pedig egy ragadós betegség, melyet egy kis elősdi gomba, a gümő-pálczika, vagyis gümőbacillus okoz.

Ez a parányi jószág, a mit ha élénk színtűre megfestünk is, majdnem ezerszer nagyobb üvegen át kell néznünk, hogy jól láthassuk, ha az emberbe bejut, epp úgy létrehozza a gümőkórt, a tüdőben tehát a tüdővést, mint a tifuszt a tifuszgomba, a kolerát a kolera gombája, vagy emberben-állatban a lepfenét a lepfene-bacillus.

III.

Az olyan ember, a kiben a betegség közönséges, leggyakoribb formája, a lassu menetű tüdőbaj fészkelte meg magát, nem mindjárt mutatkozik súlyos betegnek. Ez egyik veszedelme a tüdővéstnek, mert e miatt sok ember, a ki különben ügyelne is az egészségére, nem fordul elég korán orvoshoz. Szükséges tehát, hogy legfőképpen a baj kezdeti tüneteit, jeleit ismerjük.

A fejlődő tüdővész első jele sok esetben köhécseles, a mely nem akar mulni; más esetben makacs étvágytalanság vagy változékony, ingadozó étvágy; máskor ebéd utáni vagy esti fejfájás, hevülés, kisebb forróság-érzet bágyadsággal; ismét máskor csupán bágyadság és éjjeli izzadások jelentkeznek; még máskor s ez a legszerencsésebb eset: vérvörösség.

Azért mondjuk, hogy a mikor a vérvörösség árulja el már korán a tüdővést, ez a „legszerencsésebb eset“, mert ezt a jelet legke-

vésbé magyarázza a beteg másra, emiatt legtöbbször fordul mindjárt orvoshoz.

Jól is teszi, mert ha ugyanakkor a betegnek orrvérzése nem volt, vagy a foghúsa, az inye nem vérzett (az elsőt orrfuvással tiszta zsebkezdőbe, a másikat a tükörben lehet magunknak is megnézniük), akkor a vér, a mi a köpésben van, szinte bizonyos, hogy a tüdőből jön.

Apró, például gombostűfejnyi vérvörösségek még származhatnak esetleg máshonnan, de a ki, mondjuk, egy évőkanányi vagy még több friss, piros (rendesen habos) vért köp több-kevesebb köhögés után, az szinte biztos lehet abban, hogy tüdővése van.

Nagyobb vérzés, a mi a szájon át ürülne, eltekintve egyes, igen ritka betegségektől, csak a gyomorból jöhetne meg, de a gyomorból származó vér sötétebb szíű, ezt kihányja és nem kiköhögi az ember és emellett majdem mindig éles gyomorfájás jelentkezik, mert ezt a fajta vérzést gyomorfelekely idézi elő. A tüdővésezés vérvörösséssel tehát összevetészen nem igen lehet.

Az, a ki vért köpött, — így szoktuk rendesen a tüdővésezés vérvörössését röviden mondani — a nélkül, hogy előbb betegnek érezte volna magát, ne higye el könnyedén, hogy „csak egy kis ér repedt meg a légcsővében vagy a tüdőben“, a minnek „semmi a jelentősége“, mert az „nehány nap alatt elmúlik“. Igaz, a vérvörösség elmúlik néhány nap alatt, de nem múlik el vele a vérzés oka, a fejlődő tüdővész, a mely az első vérvörösség után — ha nem mindjárt teszünk ellene — alattomban továbbharapózik a tüdőben s egy második nagyobb vérvörösséssel esetleg csak akkor árulja el magát ismét, mikor már a beteg nem gyógyítható.

A köhécselet, mikor ezzel kezdődik a baj, eleinte könnyen nézhetjük meghűlésnek, hasonlóképpen a jelentkező kis forróságot is, az étvágytalanság pedig azt hiteti, hogy a gyomrát rontotta meg s innen van a baj.

Jegyezzük meg jól, hogyha a köhécseletünk, étvágytalanságunk, evés utáni vagy esti hevüléseink vagy a bágyadságunk egy-nehány napnál vagy legfőljebb egy hétnél tovább tart, azzal a kéressel kell az orvosunkhoz fordulnunk, hogy vizsgálja meg, vajjon nem-e kezdődő tüdővész a bajunk.

(Folytatjuk.)

- Nem szégyelled az elnököt?
- Biz a szégyellem.
- Hát a spáczi szégyelli-e magát?
- Nem hiszem. Olyan körben nőtt fel, a hol ez az érzés ismeretlen szokott lenni.

Előfizetőinket kérjük, hogy előfizetéseiket mielőbb legyenek szívesek megújítani, nehogy a lap szétküldése akadályt szenvedjen.

A „Közérdek“ előfizetési ára:

Egész évre	12 korona.
Fel évre	6 „
Negyedévre	3 „

Vegyes hírek.

— Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.

— A nagyenyedi ref. egyház új presbitériuma f. hó 6-dikán tartotta első alakuló gyűlését. Ez alkalommal nt. Szi-

lágyi Farkas elnök szép megnyitó beszédeben történelmi visszapillantást tett a nagyenyedi ref. egyház multjára, melyben a presbitérium mindig buzgón és lelkesen, hiven és áldozatkészséggel gondozta az egyházközség szellemi és anyagi érdekeit s azt a virágzás magas fokára emelte. Haugsulyozta, hogy Erdély ezen exponált pontján egy erős magyar református egyháza nemzeti szempontból nagy szükség van. Felkéri az új egyházi törvény alapján 12 évre választott új presbitérium tagjait, hogy a presbitérium szép hagyományait tiszteletben tartván az új formában új erővel segítsék munkálni a hívek hitéletét és ezáltal az Isten dicsőségét. A meghatározó beszédet lelkes eljenzéssel fogadta az egyháztanács, melynek tagjai esküt tettek, hogy e nemes cselekedet hiven fogják szolgálni.

— **Hymen.** Mannheim Sándor lugosi bankhivatalnok f. hó 9-én tartja eljegyzését dr. Deutsch Mór gyulafehérvári kir. törvényszeki orvos Ella leányával.

— **Halálozás.** Kerekes Mihályné testvére Lukács Róza 64 éves korában f. hó 7-én meghalt. Ma delután temetik.

— **A Szabad Liceum** mult csütörtök estéjén nagy közönség jelenlétében Bodrogi János, kollégiumi tanár tartott érdekes előadást a honfoglalásról, a honfoglaló magyarok számáról és műveltségéről. A nagy kérdést, a történettudomány legújabb eredményei alapján, minden vonatkozásában a tudós alaposágával és biztosságával, világosan és tömör előadásban ismertette. Hazafias érzéstől áthatott lelkes következtetéseit nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság.

— **A vármegyénk gazdasági egyesülete választmánya** f. hó 7-én Zeyk Dániel elnöke alatt gyűlést tartott. Cirner Ákos előadó javaslatára a földművelési minisztertől f. évre tenyészállat díjazásra 5000 kor. kiutalása kéretett. A községek által beszerzendő tenyészbikák állami bevásárlási kedvezménye 12%-ról 40%-ra leendő fel-emelése kéretik, úgy-zintén a baromfi faj nevesítése végett 300 drb Orpington faj kakas díjtalan kiosztása. Tagokul felvették Horváth Pál, Holios István, Elekes Mór, Belházy Gyula, ifj. Ambrosi Mihály és dr Szász Pál. Az „Évkönyv“ szerkesztésével Cirner Ákos előadó bizatott meg. A közgyűlés ideje f. évi február 15-ére d. e. 11 órára tűzött ki. Zeyk Dániel elnök, azon szempontból, hogy az egyesület vezetése olyanra bizassék, ki a hatásosabb eredmény végett a közigazgatási tisztviselőkkel is rendel-ezhetik, kéri, hogy ezen állás a közgyűlésen mással töltsék be. Csató János és Szász József alelnökök is ugyanezen szempontból bejelentik, hogy állásukról lemondanak. Sajnálattal látjuk ezen férfiak távozását, kik évek hosszú során át eredményes munkával szolgálták az egyesület fontos érdekeit.

— **Felolvasás.** Ma delután 5 órakor az Iparos önképzőkörben Bodrogi János koll. tanár tart igen érdekes felolvasást. Máté Erzsike és Jakab István szavalnak.

— **A dalkör** ma d. u. 3 órakor a városháza gyűléstermében közgyűlést tart. Ez alkalommal egészen újra alakul és nő-tagjai s zenekara is lesz.

— **Uj állattenyésztési kerület.** A földművelésügyi miniszter Nagyenyed székhelylyel, Alsó-Fehér vármegyére kiterjedő hatáskörrel új állattenyésztési kerületi felügyelőséget állított fel és annak vezetésével Putnoky József m. kir. állattenyésztési segéd-felügyelőt bizta meg. Tehát ezentul a vármegyénk állattenyésztését érintő ügyekben

nem a dévai, hanem a nagyenyedi állatnyesztési kerületi felügyelőséghez kell fordulni

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Hesz János szerdahelyi járásbírói telekkönyvvezetőt a gyulafehérvári törvényszékhez helyezte át.

— **Thea-estélyt** tart ma délután 5 órától a Szegény Tanulókat Segélyező Egyesület a leányiskola tornatermében. Erre az érdekesnek és kedélyesnek ígérkező összejövetelre felhívjuk olvasóink figyelmét

— **Kutyamarás.** Kedden a Tövis-utczában Kunsch Antal asztalosmester inasát egy kutya megmarta. Orvosi vizsgálat után másnap a fiút felküldték a Hőgyes-intézetbe.

— **A nagyenyedi iparhatóság** megbízottakat választó iparosok és kereskedők névjegyzéke a tanács irodájában február 10–17. napokon közszemlélre kitétetett. Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a névjegyzéket a hivatalos órák alatt megtekinthetik; s ezt annál inkább tegyék meg saját érdekükben, mert az életbe léptetendő új ipartörvény az iparhatósági megbízottak kezébe igen fontos teendőket fog letenni.

— **A gyulafehérvári kerületi munkásbiztosító** pénztár igazgatósága f. évi jan. 5. tartott ülésében az alapszabály 17. és 18. §. alapján azt határozta, hogy a napibér-osztályok közül az elsőbe tartoznak az iparos és kereskedői tanoncok (1 kor. átlagos napibér); a másodikba az ipari segédek (2 k.); harmadikba a kereskedő-segédek (3 k.). Az iparosok alkalmazottai után kik ötnél több munkást rendszerint nem alkalmaznak, az átlagos napi bérek 2°/o-át, többiek 3°/o-ot fizetnek; ugyanannyit fizetnek az irodai alkalmazottak is.

— **Az iparos esküdtbíró** segédtagjai megválasztására jogosult helybeli iparos-segédek névjegyzéke az ipartestületnél f. hó 13–21. közszemlélre ki fog tétetni, 23-dikán tizennyolcz segédesküdtbírói tag választása fog megtörténni.

— **A görög katolikus lelkeszek kongruája** ügyében a kormányhoz benyújtandó memorandum elkészítésével foglalkozó bizottság munkájával már elkészült. A memorandumot Firczak püspök vezetése mellett küldöttség fogja átnyújtani az illetékes minisztereknek. A munkát főbb pontjai ezek: 1. Az államsegély egészítése ki 2400 koronáig. 2. A segédlelkészeké 1200 koronáig. 3. A kiutalványozás az adóhivataloknál eszközöltessék és pedig előleges havi részletekben. 4. A nyugdíjas papok 1600 koronát kapjanak. 5. Végül rendeztessenek speciális viszonyaink miatt, a pap-özvegyek és árvák kérdései is. 6. Az összes kongruális fizetések 1908. január 1-ével folyósíttassanak.

— **A vizsepp ereje.** [A vizsepp is kivájjja a követ, mondja a példaszó és igazságáról mindennap meggyőződhetünk. Hogy a lassan és állandóan az emberi test ugyanazon pontjára cseppentő vizsepp elviselhetetlen fájdalmat okoz, mely még a legmegátalkodottabb gonosztevőt is megtöri, azt a kínaiak fedezték fel. Ezt a körülményt nemrég egy párisi egyetemi tanár is megemlítették egyik felolvasásán, és a mikor hallgatói ajkán mosoly jelent meg, ennek hallatára kijelentette, hogy senki sem képes egy liter vizet cseppenként a tenyerére cseppentve elviselni. Miután egyik diákja ezt kétségbe vonta, kísérletet tettek. Hozattak egy literes edényt, ennek fenekén egy parányi lyukat fúrtak s a diák egy méternyi távolságra

alája helyezte a tenyerét. Azután megtöltötték az edényt vízzel és a kísérlet kezdetét vette. Az első száz cseppet nevetve viselte el a diák, de aztán lassankint megkomolyodott az ábrázata. A háromszázadik csepp után a keze vörös lett és dagadni kezdett, végül a bőre kirepedt és a 412-ik csepp után már nem bírta az irtózatot kint elviselni és megadta magát.

— **Kossuth Ferencz orvossága.** Mikor Kossuth Ferencz beteg volt, a háziorkos Müller Kálmán dr., egyetemi tanár rendelt neki hat port.

— Ezeket a porokat, kegyelmes uram, tízpercenként kell bevennie! — ordinálta a tanár ur.

— Kossuth bevette az első port és ropant keserűnek találta. Mosolyogva próbált alkudozni:

— Nem volna elég ebből, kedves tanár úr, három por?

— Nem. Be kell venni mind a hatot! — felelte Müller professzor.

— Talán — folytatta nevetve Kossuth — megoldhatnák ugy a dolgot, hogy a hat por közül négyet bevehetne — Sztényi?!

— **Az iskolák feliratai.** Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett valamennyi közigazgatási bizottsághoz az iskolák felirataira vonatkozólag. E rendelet a következőket mondja: Ezenel elrendelem, hogy az 1907. XXVII. t. cz. 17. szakaszának azon rendelkezése, mely az iskolák felirataira vonatkozik, akként hajtandó végre, hogy minden iskolán tekintet nélkül a tanítási nyelvre, a törvényben meghatározott szabályszerű magyar felírás legyen és pedig, minthogy ezt a törvény rendeli el, első helyen. Azon iskolában pedig, melyek előadási nyelve nem magyar nyelv, az iskolafentartó a magyar nyelven kívül az illető iskola előadási nyelvének megfelelő nyelvű, az idézett törvényszakasz rendelkezéseinek teljeseu megfélé feliratot is alkalmazhat, amely természetesen a magyar nyelvű felirat méreteitől nem haladhatja.

— **Székely fufang.** Kolozsváron járt a székely ember. Hazajövet beült egy harnadik osztályú kocsiába; rajta kívül még csak egy úri nő volt még ott. Az atyafi elhelyezkedik, pakját, lábát felpakolja a padra s egy hosszú szivart belecsavar egy czipra szipkába és rágyújt. Az asszonyságnak kellemetlen volt a füst és nyomban tiltakozik ellene.

— Itt ne szivarozzék!

— Miért ne? — kérdi a székely.

— Mert én nem állhatom — felel az asszony.

— Ha nem állhassa, menjen más kupéba, — azzal füstöl tovább.

Kevés idő múlva valami dolga akadván a kufferébe, leteszi a szivarát, az asszony sem rest, hirtelen felkapja és szipkástól együtt kihajítja az ablakon. Az atyafi sem konfundálja magát, hanem egy más szivart vesz elő s füstöl tovább. Később a nő szelenczét vesz elő s kezd tubákolni. A székely sem rest, rögtön odaszól:

— Ne portubákoljon!

— Miért ne? — veti ellen az asszony uérgesen.

— Mert én nem állhatom.

— Maga is füstöl, én is tubákolok — mond az asszony és tubákol tovább.

Kevés idő múlva az asszony is leteszi a szelenczét valamiért, mit a székely hirtelen felkap és kidob az ablakon. Lett persze beőle rettentő patália. Az asszony pörölt, hogy az neki kedves emlék, hogy az ezüst volt,

hogy az drága volt, hát azt csak fizesse meg. A székely is követelte szipkája árát. Valahogy a vonatvezető aztán kiegyenlítette, hogy amint megérkeznek Brassóba, hajtassanak a rendőrségre, ott aztán majd eligazítják a bajt.

Ugy is lett. A rendőr aztán úgy vágta ketté a dolgot, hogy mondja meg ki-kí kölcsönösen, hogy mit ért a maga kára és kölcsönösen fizessenek meg. Az ám, ki elebb elmondja, az a rövidebbet huzza, mert a másik utójára kétannyit fog kívánni. E miatt pöröltek sokáig. Egyszer megelégette a székely s mondta:

— Kérem én tudom mi a becsület! a férfinak gyöngédnek kell lennie a fehérnépek iránt, azért én előre megmondom, hogy a szipkám tíz forintot ért, azt a teensasszony fizesse meg, aztán amit követel a szelenczéjéért, én is meg fogom fizetni.

— Helyes! kapott rajta az asszonyság. Itt a tíz forint. Már most az én szelenczém ért 25 forintot. Tessek megfizetni.

— Huszonöt forint! — mond a székely és kezd a zsebében kotorászni. — No hát nézze, itt a szelenczéje, azzal letette az asztalra. Hiszen nem dobtam ki, csak tréfáltam. Köszönöm a tíz forintot.

Azzal tovább ment.

A lesóványodást

meggátolja, a testet, a gyermek húsát egészségessé, erőssé fejleszt a SCOTT féle Emulsió. Ez a szer a legjobb gyógyító- és erősítő táplálék gyermekek részére, és az Ön gyermekét is megerősíti, mint ahogy sok ezer gyermek fejlődését elősegítette. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha betegeskedik a gyermek, úgy azonnal adjanak neki

SCOTT-féle Emulsiót.

Minden üvegben egyenlő finom, hatásos alkatrészekből összeállított SCOTT-féle Emulsió van, mindig egyenlő, a tudományos világ előtt elismert adagokban.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyet — a halászt — kérjük figyelmebe venni.

— **A gazdaközönség figyelmét** felhívjuk a legjobb hírnévnek örvendő Fischer és társai nagyenyedi czégre, mely nemcsak kifogástalan facsemetéket hanem legjobb minőségű szőlőoltványokat is szállít. Értesülésünk szerint nevezett czég nagy készlettel áll rendelkezésre, különösen a szőlősgazdákra nézve ez igen nagy előny, mivel nincsenek arra utalva, hogy szükségletüket távolról hozassák, hanem személyes bevásárlással fedezhetik, mely anyyiban is előnyös mivel láthatják, hogy milyen anyagot vásárolnak és meg vannak ez által esetleg későbbi csalódásoktól kímélve. Fenti czég egyes szőlők telepítését igen előnyös feltételek mellett, ugyszintén a tőle vásárolt oltványok ültetését önköltségen vállalja el. Ugy a szőlők beállítására mint azok további kezelésére vonatkozólag bármikor szívesen áll tanácsokkal a gazdaközönség rendelkezésére. Talaj-vegyelmezéseket bárkinek díjmentesen eszközöl.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Szám 5080/1907. tkvi.

Póthirdetmény.

A marosújvári kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Gyulaférvári takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak dr. Nesztor Lőrinc ügyvéd Balázsfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 30000 korona és járuléka iránti végrehajtási ügyében a 4769/1907. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a magyarsülyei 19. sz. tkvben A + 334. 336. 337. 341. 342. 344. 345. 347. 349-418. 422. 423. rendszámú ingatlanokra 68000 korona kiküldési árban alulírt tkvi hatóságnál 1908. évi márczius 31-ik napjának délelőtti 10 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t. cz. 167. §-a alapján az Osztrák-Magyar bank végrehajtató érdekében is 15,783 korona 80 fillér és 15,174 korona 12 fillér tőke követelése és járuléka kielegítése végett megtartatni fog.

Miről érdekeltek értesítenek,
Marosújvár, 1907. decz. 18.
A kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság.

Sólyom.
kir. albiró.

27 1-2

88-1908. v. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi királyi járásbírósgnak 1906. évi V. 527 sz. végzése következtében dr. Mayer Ödön ügyvéd által képviselt Gyulaférvári Takarékpénztár javára Beldeán Szévasztján és t. ellen 255 kor. s jár. erejéig 1906. évi július hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 760 kor. becsült következő ingóságok, n. m.: Beldeán Szévasztjánnál Benedekben 1 ökörszekér, 2 tehén, 660 korona becsértékben, Klein Mórincz M.-B.-Becsárdon 1 ló, 1 lószekér, 1 lóra való hám, 100 korona becsértékben nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbírósg 1908. évi V. 599 számú végzése folytán 255 korona tőkekövetelés, ennek 1905. decz. 16. napjától járó 6% kamattal, 1/2% váltódíjjal és eddig összesen bírósággal már megállapított költségek erejéig, B. Benedekben az előjáráság házában 1908. február 24-én d. e. 10 óra, M.-B.-Becsárdon az előjáráság házában leendő meg-

tartására 1908. február hó 25-ik napján d. e. 10 óra határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Kelt Nagyenyeden, 1908. évi január hó 30-an.

25 1-1

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

K. estetik

„Kisegítő Takarékpénztár“-i részvánd, megvételre.

Ajánlat teendő Földes Ede könyvkereskedő úrhoz. 23 1-1

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillai,
az étvágyat nem rontják s kitünő ízűek.
Doboza 1 kor. és 2 korona.
Próba doboz 50 fillér.

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Éljen!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyítja

Egger

„Nádor“ gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Nagyenyeden kapható: U. Kovács József-Bethlen Gábor gyógyszer-tárban,
Novák István Arany csillag gyógyszer-tárban.

LEOPOLD GYULA * hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napos bizalmas köztetési

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMHALÁL
ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb sóborszesz az
ERŐ SÓBORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vagyészeti és kémiai laboratorium.
GYÖR, BAROSS-UT.

BÉLHURUT
(hasmenés), gombócokra legjobb gyógyszer a BARTA-féle fekete áfonya-gyógyó, kapható gyógyszerüzletekben, 6 árú 3 K-át bérmentve szállít előkelőbb filaszerek közvetítésével is a
Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Bacs-Kiskunmegye). - Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszer-tárakban.
Postán küldi: **KOBONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvária-tér.

PLATSCHEK VILMOS
elismert legolcsóbb, legszelebb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

DIGESTOL GLÜCK
legelőkeltebb emésztőpor
Doboza 2 kor.
Postal szétküldés: **FEHER GALAMB** gyógyszer-tár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta férget a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vérszékelyt és egyéb kert- és vóteményben kártékony állatokat és azok petéit azonnal megöli.
Legmegbízhatóbb védezőszer szunyog és darázs ellen.
Használati utasítás azonnal való útjára mellett biztosítja a feltétlen eredményt.
Vesérképviselő Magyarországon részére:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 35. - Telefon 21-51.

BOGDÁNY
szerencsése páratlan!
Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis
BOGDÁNY S.
fővárosi sorsjegyiroda r.-t.-nál
BUDAPEST, KÁROLY KÖRÚT 26.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA
3 nap alatt biztosan hat.
Tegelye K 1-20
Dr. KOVÁCS gyógyszer-tára
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tolltűt-útköz” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. - Minden gyógyszer-tárban és drogeriában kapható.
Fővárosi **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszer-tár KISPEST, Rákóczi-utca 2.
Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél.

PARIS SZÁJLÓDA
Szájlóda: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.
100 szoba 2-20 K-ól feljebb, kizárólagosul és villanyvilágítással együtt Párizs, Németország, Olaszország, Svájc, Világos vasút megállóhely az összes pályaudvarok és hatók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta tene-estély!

Dr. KOVÁCS J.
homopátiail rendelő-intézet
Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATER
szőrműipari vállalkozás és szőrmű-üzem ol vinnak, terjedve.
Első és legmegjobb moltyár ellen védő rész-tár.

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

Sz. 1097—1908.

alisp.

Pályázati hirdetés.

Az elhalálozás folytán megüresedett alvinezi **járasi orvosi állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazon orvos-tudorokat, a kik ezen 2000 kor. azaz kétezer korona kezdőfizetéssel, 600 kor. azaz hatszáz korona utiátalány és 350 kor. azaz háromszáz ötven korona lakbérrel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 9. §. 1. pontjában körülírt és a tisztí orvosi vizsga letételét igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket Alsó-Fehér vármegye főispánja méltóságos br. **Kemény Árpád** főispán urhoz czimezve, a mennyiben már valamely törvényhatóság szolgáltatában állanak, az illető törvényhatóság első tisztviselőjénél, a mennyiben pedig közszerületben nem állanak, azon törvényhatóság első tisztviselőjénél, a mely törvényhatóság területén laknak, **márczius hó 1-ig** nyújtásuk be.

A később beadott vagy kellőleg fel nem szerelt kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Nagyenyed, 1908. február hó 1-én.

Br. Bánffy Kázmír,
alispán.

24 1-2

NAGYENYED VÁROS KÖZÖNSÉGE

150 26—52

GŐZ, KÁD ÉS KŐ (MEDENCZE) FÜRDŐJE**Gőzfürdő.****Fürdőidő:**

Férfiaknak: szerda, csütörtök, szombat és vasárnap reggel 6 órától délután 2 óráig.

Nőknek: kedden és pénteken reggel 6 órától esti 6 óráig.

Árak:

Felnőtteknek . . . 1,20 kor.
Tanulóknak . . . 1,— kor.
Szülővel fürdő 12 éven aluli gyermekek után fejéenként 50 fillér fizetendő.

Kádfürdő.**Fürdőidő:**

Az év mindenik szakában, a hét minden napján (hétfo kivételével) nők és férfiak reggeli 6 órától esti 6 óráig fürödhetnek.

Árak:

Az	1	2	3	4	5	6
számu kádakban						
Felnőtteknek	1,20 k.	1,40	2,—			
Tanulóknak	1,— k.	K.	K.			
Szülőjükkal együtt fürdő gyermeknek	à 50 f.					

*) Ezen díjért a szülőn kívül még három (12 évesnél kisebb) gyermek is fürödhetik.

Kő (medencze) fürdő**Fürdőidő:**

Férfiaknak: szerda, szombat, vasárnap reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön délután 2 órától esti 6 óráig.

Nőknek: Kedd s péntek reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön reggel 6 órától délután 2 óráig.

Árak:

Mindenkinek, mindennap 25 fillér.

Modern és kényelmes berendezésű gőzkamra; tükör- és hűtő-medenczék; fényes berendezésű pihenő; massage, tyukszemvágó és fodrász; emelt és súlyozott porcellán-kádak; hideg és meleg, felső- és alsóvezetésű ütő- és permetező-zuhanyok. A fürdő a város központján minden időjárás mellett gyalog is könnyen megközelíthető.

Gőz- vagy kádfürdőre előre megváltott 30 drb jegy ára 36 kor. helyett, 30 kor.

M e g h i v ó .

A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár Részvénytársaság

XXXVII-ik évi rendes közgyűlését

saját helyiségében 1908. évi február hó 16-án délután 3 órakor tartja meg, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.*

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, a megjelent részvényesek számbavétele és a jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag megbízása.
 2. Az igazgatóság jelentése az 1907. üzletéről.
 3. A felügyelő-bizottság jelentése a zárszámadásról.
 4. A nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat.
 5. Egy igazgatósági tagnak 3 évre, három igazg. tagnak 4 évre, és két felügyelő tagnak 3 évre titkos szavazás útján leendő megválasztása.
- Nagyenyed, 1908. évi január hó 31-én

Az igazgatóság.

* Alapszabály 14. §. A szavazati jog személyesen, vagy meghatalmazott által gyakorolható, meghatalmazás azonban, az alábbi kivételekkel, csak részvényesnek adható.

Kiskorúak természetes, vagy törvényes gyámjaik, vagy ezektől felhatalmazott részvényes által, — nők, társaság, testületek, intézetek és alapítványok meghatalmazottjaik által képviselhetik magukat, kik azonban nem szükséges, hogy részvényesek legyenek. A meghatalmazásnak két tanu által kell igazolva lenni.

21 2—2

Egyedüli legolcsóbb bevásárlási forrás!

Lányi Lajosnői és férfi divat-üzlete
NAGYENYEDEN.

Értesítem a t. vevőközönseget, hogy őszi és téli bevásárlási utamról hazérkeztem. Raktáramon vannak a legszebb és legújabb női divat kelmék, u. m. flanellek, secheviottok, angol szövetek, delének és minden minőségű barkettek. Bluz ujdonságok. Női, férfi és gyermekezipokban az országghírű Vácsi Kobrak-gyárnak egyedüli taktára. Nagy választéku hazai gyártmányú vászonárúk és fehérneműk, kalapok, kesztyűk, harisnyák, flaneltakarók, paplanok és matrácok.

Állandó nagy választék női ruhadiszekben, selymek és belésárúknak. Gyászruha kelmékben meglepő választék.

Temetkezési czikkok, sirkoszorúk stb. feltűnő olcsó árakban szerezhetők be.

Tanuló ifjúság részére szükséges árúk nagy választékban.

!!A legszolidabb és legpontosabb kiszolgálás!!

Óriási választék!

KÖHÖGÉS**Aki**

szereti egészségét, az igyekszik a köhögést megszüntetni, 5245 közjegyzőileg hitelesített bizonylat igazolja a

KAISER-FÉLE**MELL-KARAMELLA**

jóságát. (3 fenyővel.)

Orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, katarus, gégekatarus, elnyálkásodás, görcs és hörghurut ellen.

Csomagja 20 és 40 fill. Doboz 80 fill.

Kapható:

Schieszl Károly gyógyszerésznél.
223 11-22**Hegyi János**műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca, 19.

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanyesengők, telefon és villámhárítók szakaszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított alpusztíthatatlan acélfejű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kívánság szerint átalakítok.

Szakmamban vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálok Beesés pártfogást kér

12-104

kiváló tisztelettel
HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

FISCHER és TÁRSAI

faiskolák és szőlőoltvány telepek

Nagyenyed

nemcsak kifogástalan

facsemetéket

hanem legjobb minőségű fajtiszta

szőlőoltványokat

is szállítanak.

391 12-104

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Talajvegyelemzéseket ingyen eszközölnek.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t.

Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhiteli pénztintézetek részvényeire.**Vásárol** és elad értékpapírokat.**Letétbe** elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.**Időben** kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.**Váltókat** az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le.**Allandó betétet** 5% kamatláb mellett fogad el.Nyitva áll
hétköznap
d. e. 9-12-ig,
d. u. 3-4-ig.Üzletfeleink
részére telefon
bevezetve
14. szám alatt.

Férfi kalap és nyakkendő különlegességek.

Téli áruk eladása.

Az előrehaladott idő miatt raktáram kisebbitésére elhatároztam, hogy a lentebb felsorolt árucikkeket

teljesen gyári árbanfogom **elárusítani**, hogy azokat pénzzé téve, annál durább raktárral álljak a tavaszi időnyre vevőközönségem rendelkezésére.**Előny gyári árak márczius 1-ig:**

Téli ruhakelmék, mosó velez és flanellek, hárász- és posztó vállkendők, férfi, női és gyermek alsóruhák (trikók), sapkák, kesztyűk és harisnyákban.

Ezen **kiváltságos** alkalomra szives támogatást kér, mély tisztelettel

8 1-

Weinberger Miksa,
vászon, fehérnemű és divatruháza, Főter, Várépület 8.

Paplanok f. 195-től feljebb.

Bőrdísztagyakban óriási választék

Férfi, női és gyermekezipokban teljes raktár. Kobrak gyártmány.